

Ara fa quatre anys que va produir-se l'esclat del 15-M, però també la majoria absoluta del PP a les eleccions. Llavors es va dir que la qüestió era com transformar la "indignació" ciutadana en un moviment polític que trenqués el bipartidisme i impulsés la regeneració democràtica. A les portes d'unes noves eleccions generals, com veu aquesta qüestió?

—El 15-M va ser la punta de l'iceberg. És, guardant totes les proporcions, com el

Maig del 68: aquesta mena d'explosions són com un volcà que, abans d'explotar, ha estat en ebullició durant anys. Als anys 60, a Europa va irrompre una nova generació, nascuda després del 1945, que es va trobar amb un sistema molt anquilosat. A Espanya, és la generació que ha nascut en el postfranquisme, a finals dels 70 i començaments dels 80, que es troba que les posicions estaven bloquejades, que tenien un tap generacional a sobre. I això s'aguditzava amb la crisi, amb l'atur, i fa que explotés el 15-M a Madrid i a Barcelona.

És, doncs, el resultat d'una acumulació d'indignació, una indignació davant l'anomenada classe política que s'ha convertit en una oligarquia, on hi ha corrupció (tot i que no crec que aquest sigui un problema tan generalitzat com sembla), i en què els polítics professionals acaben tenint com a objectiu, en gran part, la seva autoreproducció. Espanya és un model de democràcia representativa oligàrquica, perquè la representació suposa establir lligams múltiples amb la societat, no que cada quatre anys t'elegeixin.

JORDI BORJA

«Els altres no sempre tenen raó, però sempre tenen raons. I els has d'escoltar»

Amb una molt llarga trajectòria política al darrere, centrada en l'àmbit de la participació democràtica, Jordi Borja (Barcelona, 1941) és una veu que encara es fa escoltar entre l'esquerra catalana. Llicenciat en sociologia i ciències polítiques, diplomad en geografia i màster en urbanisme, va ser responsable de política municipal del PSUC i va formar part de l'equip de govern de Pasqual Maragall a l'Ajuntament de Barcelona. Amb l'edat, no sembla haver perdut el seu sentit crític.

*Entrevista de Josep Maria Muñoz
Fotografies de Jordi Play*

—Vostè ha donat suport públic a **Barcelona en Comú (BeC)**, que és un fruit d'aquesta mobilització, però **ahora s'hi mostra molt crític**. Què els retreu?

—Hi ha dos fenòmens que es poden entendre, però que no són del tot positius, em sembla. Un és el que se'n diu l'adamisme, és a dir, la convicció que amb tu comença la història. Hi ha un desconeixement i un poc interès per connectar els precedents, fins els precedents d'ells mateixos! Es pensa amb prejudicis

i amb desinterès per saber què va passar a la Transició, de quines cultures venim, etcètera. En el cas de BeC és clar: ara gent intel·ligent com l'Ada Colau ha canviat, però fins fa poc deien que el maragallisme era una mera continuació del porciolisme. O et diuen que a la Transició es podria haver fet un procés de gran transformació política i social, sense entendre que la cosa no estava entre revolució i democràcia burgesa, sinó entre un cop d'estat per mantenir el franquisme o un inici de procés de

democratització. Fins a les eleccions del 1982, o almenys fins al fracàs del Tejero, no estàvem segurs si acabaríem a la presó.

—**I el segon retret?**

—La segona cosa és pensar que si tu tens uns objectius de transformar la vida política, aquests objectius es poden convertir en política pràctica sense necessitat de pactar amb els altres. En el cas de Barcelona, això s'expressa en la dificultat que té l'equip de govern actual de pactar amb els qui necessita →

→ com a socis: els socialistes i ERC, que d'altra banda no han tingut una actitud agressiva cap a ells. Però els costa molt, això, perquè estan convençuts que tenen la veritat, i desconfien dels altres. I no entenen que, si vols fer política que arribi a tothom, has de comptar amb gent i amb forces diferents. L'endemà de les eleccions, els líders de BeC deien: "Amb els socialistes, res!". Llavors, què hi vas a fer, a les institucions? Als anys 70, els activistes d'esquerra dominaven el moviment veïnal, però eren conscients que ells no eren representatius del conjunt dels barcelonins. Però ara hi ha aquesta barreja d'adamisme i de desconfiança cap als altres.

—També s'ha mostrat crític amb la temptació que podria tenir BeC, davant de la dificultat de configurar una majoria al consistori (on té 11 escons de 41), de confiar en la mobilització popular com a contrapès al seu insuficient poder institucional.

—Que hi hagi mobilització social, que s'expressin demandes col·lectives, és molt convenient per portar a terme polítiques transformadores. Però és molt difícil. Com que ells són activistes, pensen que els ciutadans han de ser activistes. Els activistes tenen una capacitat considerable de portar una vida neuròtica, però la mobilització permanent no és un model que la gent vulgui. La gent vol que la política li vagi resolent els problemes, i no que després de treballar vuit hores, hagi d'anar a reunions, assembles i manifestacions. Amb aquest hiperactivisme, no s'hi pot comptar.

—O fins i tot se't pot acabar girant en contra.

—Es poden multiplicar els mecanismes de relació amb la ciutadania, sempre que a la gent li interessi. I la gent, a vegades, es mou per interessos molt particulars. A més, si hi ha un govern d'esquerres, qui es mobilitzarà més seran els qui hi estan en desacord. L'actual equip de govern hauria de tenir en compte, cosa que de moment sembla difícil, que els altres també tenen raons.

No sempre tenen raó, però sempre tenen raons. I els has d'escoltar.

—Digui-me'n coses positives, també.

—L'Ajuntament actual té tres coses molt a favor. En primer lloc, la personalitat de l'Ada Colau: és una fantàstica comunicadora, amb molta intuïció política i amb molta capacitat d'aprendre. Jo hi tinc molta confiança. En segon lloc, de les persones que formen l'equip de govern, algunes tenen experiència i molta capacitat de gestió, que són fonamentalment els que vénen d'Iniciativa, però els que vénen de Guanyem Barcelona, és a dir, l'entorn més pròxim de Colau, gent com Gerardo Pisarello, Jaume Asens, Gala Pin, són gent amb molta intel·ligència. Els defectes que tenen ja els he assenyalat. I en tercer lloc, i molt important, però que no es té en compte: l'Ajuntament de Barcelona és una bona

«La gent vol que la política li vagi resolent els problemes, i no que després de treballar vuit hores, hagi d'anar a reunions, assembles i manifestacions»

màquina, que compta amb molta gent molt competent, a tots els llocs. L'Ada Colau i el seu equip porten una càrrega de feina a sobre que és inhumana. Per tant, han de confiar més en els tècnics i en els funcionaris, no s'han de rodejar d'una manera clientelar dels seus amics de tota la vida, que són els únics de qui es refien, i han d'obrir-se cap als altres, cap a gent competent sobretot, i si aquesta gent és dins l'Ajuntament, millor!

—Aquesta sobrecàrrega, els pot passar factura en termes d'incapacitat per fer?

—En aquest equip de govern hi ha molta tendència a anunciar, més que a fer. Hi ha una frase molt maca d'en Pasqual Maragall, que en arribar a l'Ajuntament va dir: "La ciutat té zones il·luminades i zones fosques, nosaltres no podem il·luminar-ho tot immediatament, però sí que a totes les zones fosques hi encendrem alguns llums". I és això! No anunciïs, fes-ho i que es comenci a notar de seguida.

—Després de l'èxit de BeC a les municipals, es va intentar repetir a les eleccions catalanes del 27-S una fórmula de confluència, en què ICV ha quedat molt diluïda.

—Una cosa és el que és desitjable i l'altra el que és possible. Per a mi, allò desitjable hauria estat que BeC hagués servit per crear una nova força política, amb IC, amb EuiA, potser amb sectors de la CUP i independents. Però això va topar amb un sectarisme considerable per part del grup de BeC, que volia disputar l'hegemonia a ICV, que al mateix temps era el seu soci electoral a les municipals. I ara passa el mateix, encara que d'una altra manera, amb Podem. Tots ells, tant l'Ada Colau com el Pablo Iglesias, han pecat d'arrogància. I a més de ser un pecat, l'arrogància és un error polític. No entenc que vulguin matar IC, que és el més sòlid que hi ha! Té quadres, té gent a tot Catalunya, té història... Té limitacions, també, però és que els altres són una cosa etèria!

—Per a ICV el resultat va ser molt dolent, però també ho va ser per al conjunt de la candidatura.

—Amb en Joan Coscubiela vaig tenir una discussió molt dura l'11 de setembre. Li vaig dir que s'equivocaven, que les eleccions del 27-S, ens agradés o no, eren unes eleccions en què estava en joc la relació de Catalunya amb l'Estat espanyol. Ell em deia, en canvi, que volien imposar l'eix social. El resultat és que van fer una campanya molt més contra en Mas que contra en Rajoy. I no tocava!

—Pot passar una cosa semblant amb vista al 20-D?

—Tant de bo m'equivoqui, però el millor que ens pot passar, encara que no és el més probable, i no és que m'agradi, és que hi hagi un govern Ciutadans-PSOE, perquè l'alternativa és el PP amb el suport de Ciutadans. I això hauria de servir d'experiència a l'esquerra. Una esquerra potent, capaç d'equilibrar més les forces, hauria de poder atreure el Partit Socialista. Ara, a la gent de qui després

necessites el seu vot, no pots menysprear-los. Ja he dit que Podemos ha pecat d'arrogància, i això l'ha fet baixar. És curiós, ara que és mort i enterrat, ara tothom vol ser el PSUC. I mentrestant es dediquen a intentar eliminar ICV, que és el més sòlid que hi ha. En lloc de sumar, restar. És una cosa incomprensible.

—Coses de la nova política?

—Què és la nova política? D'on es pensen que van sorgir moviments i partits com el PSUC? Doncs de la pràctica

política de l'antifranquisme. Els militants sortien dels fronts de lluita, no de gent que venia a apuntar-se per mirar si tenia un càrrec. Això que en diuen la nova política està més que descoberta i més que practicada. És cert que després hi ha hagut una degeneració, però no la inventen ells. De fet, la nova política no existeix. I a vegades em recorda uns certs corrents esquerrans antipartits, que deien que tot s'havia de fer a través d'assemblees. I l'assemblearisme acaba sent la cosa menys democràtica de totes.

—No el veig gaire condescendent amb l'esquerra.

—En aquests moments, jo veig l'esquerra malament, la veig verda: no en el sentit ecologista, sinó que està immadura encara per fer una verdadera confluència sense sectarismes. Si un grup pensa que ells són els bons de la pel·lícula, que són el setè de cavalleria, si l'Ada Colau o el Pablo Iglesias volen ser en John Wayne, malament. Això és immadura. La gent que té experiència política sap sumar. I aquests no en saben.

—Parlant de sumar, les candidatures independentistes no van aconseguir guanyar el plebiscit del 27-S en nombre de vots. Què en pensa?

—Aquí hi ha hagut un error tremend. Si tu tens entre el 70% i el 80% de la població que vol el dret a decidir, fes-te fort en això. Atreu els socialistes catalans, que durant molt de temps el van defensar. En canvi, aquí han optat per dir: "Com que ja no podem anar per la carretera, anirem per una drecera que no porta enlloc. Com més obstacles tenim, més accelerem". I la millor manera d'estimbar-se amb el cotxe és anar a una velocitat que no pots controlar. I ara què?

—Deixi'm preguntar-li-ho: i ara què?

—Ara què farà Junts pel Sí per fer política? O convoquen eleccions de nou, o si no es trencaran, a l'hora de fer política. Només poden continuar junts si hi ha hipertensió. Però per mantenir-la, cada vegada has de tensar més la corda. I és possible que Rajoy, amb independència que li agradi o no, hagi d'aplicar l'article 155. Això em recorda quan fèiem manifestacions a les acaballes del franquisme, que els grups trotskistes, sobretot, deien que calia agredir la policia perquè així es demostrava que són repressors. Però provocar l'adversari quan té més força repressiva, és un error. •